

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи **Майя НІКОЛАЄВА**

09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО ОДЕЩИНИ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм
код і назва спеціальності (тей)

Освітньо-професійна / наукова програма:
Туризм
(назва ОПП / ОНП)

ОНУ 2022 рік.

Робоча програма навчальної дисципліни «**Туристичне краєзнавство Одещини**»
- Одеса: ОНУ, 2022 р. - _____ с.

Розробники:

ШАШЕРО Антоніна Миколаївна – доцент, к.геогр. наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року
Завідувач кафедри _____ (**Олександр ТОПЧІЄВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП «Туризм» _____
(**Віталій СИЧ**)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол від № 1 від «2» 09 2022 року
Голова НМК _____ (**Віталій СИЧ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол від № 1 від «30» серпня 2023 року
Завідувач кафедри _____ (**Олександр ТОПЧІЄВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20__ року
Завідувач кафедри _____ (**Олександр ТОПЧІЄВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20__ року
Завідувач кафедри _____ (**Олександр ТОПЧІЄВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни <i>Очна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 4; годин – 120; змістовних модулів- 2	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	<i>вибіркова дисципліна</i>
	(шифр і назва)	<i>Рік підготовки:</i>
	Спеціальність: 242 Туризм	2-й
	(код і назва)	<i>Семестр</i>
	Спеціалізація: немає	4
	(назва)	<i>Лекцій</i>
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	24 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		24 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 - год.
		<i>Самостійна робота</i>
	72 год.	
	<i>Вид контролю: іспит</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 1/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення та узагальнення методів і підходів краєзнавства. Вивчення краєзнавчими методами великої низки особливостей рекреаційних ресурсів що забезпечують розвиток туризму та рекреації в Одеській області. Ознайомлення студентів з територіальними відмінностями Одеської області, які сприяють розвитку рекреації та туризму.

Для досягнення мети необхідно виконати такі **завдання**:

- ознайомлення з теоретико-методологічними основами дослідження, поняттями: рекреації, рекреаційної географії (географії туризму), рекреаційних ресурсів, туризму та туристичних ресурсів, туристичної діяльності, туристичного краєзнавства;
- засвоєння теоретичного матеріалу щодо наявних рекреаційних та туристичних ресурсів Одеської області;
- ознайомлення з інформацією щодо туристичного потенціалу області в межах України та світу;
- формування вмінь та навичок самостійно знаходити нові шляхи просування національного туристичного продукту на внутрішньому та міжнародному ринках на основі дослідження туристичних ресурсів області.
- розкриття питань про причини кризових ситуацій сучасного туризму в суспільно-територіальному комплексі Одещини і розробка відповідних підходів для вирішення цих проблем на рівні управлінської діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена компетентності суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища. K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальні (фахові, предметні) компетентності: K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій. K18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в

цілому та окремих його форм і видів. К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. К28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання (ПРН): ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

В результаті опанування ЗК, ФК та ПРН студент повинен **знати:**

- теоретичні основи суспільно-географічного дослідження краєзнавства;
- теоретичні основи суспільно-географічного дослідження туристичних ресурсів області;
- знати та володіти спеціальною термінологією;
- знати, розуміти та застосовувати на практиці теорії та методологію краєзнавства при вивченні господарства області через призму туризму та рекреації;
- **вміти:** складати цілісне уявлення про наявні рекреаційно-туристичні ресурси та туристичний комплекс Одеської області та закономірності його функціонування;
- практично застосовувати отримані практичні і теоретичні знання розробляти стратегію розвитку й інші управлінські заходи стосовно розвитку туристичної діяльності;
- самостійно опрацювати додаткову літературу з метою поглиблення знань.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади туристичного краєзнавства Одещини

Тема 1. Рекреація і туризм: сутність понять, об'єкт, предмет, завдання, понятійний апарат. Історія виникнення туризму.

Рекреація та туризм в епоху сучасних суспільних та економічних змін. Рекреаційний потенціал території. Об'єкт, предмет, завдання, понятійний апарат. Туристична діяльність, як головна форма рекреації. Проблем розвитку індустрії туризму. Історія виникнення туризму та рекреації в межах регіону.

Тема 2. Рекреаційні та туристичні ресурси: поняття «Рекреаційні ресурси» «Туристичні ресурси». Відмінності та загальні риси цих понять. Наукова сутність поняття рекреаційно-туристичні ресурси. Класифікації

туристичних ресурсів. Ресурсознавство. Питання культурології, геополітики, фізичної та суспільної географії при оцінці ресурсів. Природні рекреаційні ресурси. Соціально-історичні туристичні ресурси. Методи оцінки різних видів ресурсів. Місце рекреаційно-туристичних ресурсів в природно-ресурсному потенціалі.

Тема 3. Туристичне краєзнавство: сутність поняття, об'єкт, предмет, завдання, понятійний апарат. Історія виникнення.

Підходи до визначення туристичного краєзнавства. Географічне краєзнавство, економічно-історичне краєзнавство, історичне та етнографічне краєзнавство, туризмознавство, рекреологія. Туристично-краєзнавчі дослідження. Місце туристичного краєзнавства в системі національного. Рекреаційно-туристичний потенціал території. Рекреаційно-туристичний комплекс. Об'єкт дослідження рідний край через призму туристичної самотності. Основні завдання туристичного краєзнавства на сучасному етапі розвитку.

Тема 4. Напрямки, форми, методи та завдання краєзнавчих досліджень території області.

Функції краєзнавства. Організаційні форми краєзнавства. Характеристика основних видів краєзнавства. Зміст, об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. Визначення меж краєзнавчих розробок.

Тема 5. Природні умови та ландшафти регіону які формують рекреаційно-туристичні ресурси.

Геологічна будова та рельєф території, клімат, агрокліматичне та ландшафтне районування території, поверхневі та підземні води, ґрунтовий покрив, рослинний і тваринний світ, ландшафти Одещини. Рекреаційно-ресурсний потенціал регіону.

Змістовий модуль 2. Рекреаційно-туристичні ресурси Одещини

Тема 6. Рекреаційне господарство Одещини.

Визначення ролі і місця рекреаційного господарства в економіці регіону. Рекреаційні та курортні землі, морські та лиманно-озерні узбережжя з прибережними захисними смугами на планувальних схемах. Роль та місце рекреаційного господарства в економіці регіону. Санаторно-курортні заклади та оздоровчі заклади Одещини.

Тема 7. Територіальна організація рекреаційного господарства Одещини. Принципи формування територіальної рекреаційної системи як основної форми територіальної організації рекреаційного господарства. Розвиток сфери послуг у регіоні. Транспорт та транспортна доступність, потенційний контингент рекреантів. Виробнича та соціально інфраструктура. Медичне обслуговування, розважальний сервіс. Екологічність та чистота середовища.

Тема 8. Характеристика рекреаційних районів Одещини. Регіональний рекреаційно-туристичний поділ світу, України, Одещини. Особливості рекреаційних районів області.

Тема 9. Проблеми захисту рекреаційних ресурсів. Загальна екологічна ситуація у регіоні. Екологічний стан Чорного моря.

Проблеми захисту рекреаційних ресурсів. Масштаби антропогенно-техногенного навантаження на морські екосистеми. Прибережна смуга як місце підвищеної концентрації економічної та соціальної діяльності людини та унікальне ландшафтне утворення з особливими природно-кліматичними умовами, великими водно-болотними угіддями міжнародного значення, різноманітними формами життя.

Тема 10. Природно-заповідний фонд Одещини. Характеристика об'єктів природно заповідного фонду Одещини.

Динаміка загального антропогенно-техногенного навантаження на навколишнє природне середовище. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду. Законодавча база для використання об'єктів в рекреації та туризмі.

Тема 11. Місто Одеса – туристичний центр. Культурно-історичні та інфраструктурні туристичні ресурси міста.

Одеса та її передмістя – відомий осередок *рекреаційно-туристичного господарства* країни. Природно-кліматичні умови, транспортно-географічне положення міста, природно-рекреаційний потенціал, історико-архітектурні пам'ятки, культурна аура міста Одеси. Кількісні показники обслуговування як вітчизняних, так і іноземних рекреантів. Фактори лімітують рекреацію.

Тема 12. Місце Одеського регіону в рекреаційно-туристичному комплексі України та міжнародному світловому туризмі.

Міжнародний туризм як фактор регіонального розвитку. Сталий розвиток регіону – індикатори та напрямлення розвитку. Міжнародний туризм – роль в економіці регіону. Диверсифікація видів міжнародного туризму в розвиток туризму регіону. Формування нових напрямків туризму в регіоні. Удосконалення туристичної інфраструктури як елементу інноваційної політики в регіоні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Аудиторна робота										
Теоретико-методологічні засади Туристичного краєзнавства Одещини										
Тема 1. Рекреація і туризм: сутність понять, об'єкт, предмет, завдання, понятійний апарат. Історія виникнення туризму.	6	2	-		4					
Тема 2. Рекреаційні та туристичні ресурси: поняття «Рекреаційні	12	2	2		8					

ресурси» «Туристичні ресурси». Відмінності та загальні риси цих понять.									
Тема 3. Туристичне краєзнавство: сутність поняття, об'єкт, предмет, завдання, понятійний апарат. Історія виникнення.	6	2	-		4				
Тема 4. Напрямки, форми, методи та завдання краєзнавчих досліджень території області.	6	2	-		4				
Тема 5. Природні умови та ландшафти регіону які формують рекреаційно-туристичні ресурси.	10	2	4		4				
Разом за змістовим модулем 1	40	10	6		24				
Змістовий модуль 2. Аудиторна робота									
Рекреаційно-туристичні ресурси Одещини									
Тема 6. Рекреаційне господарство Одещини. Визначення ролі і місця рекреаційного господарства в економіці регіону.	12	2	2		8				
Тема 7. Територіальна організація рекреаційного господарства Одещини.	8	2	2		4				
Тема 8. Характеристика рекреаційних районів Одещини. Визначення особливостей окремих рекреаційних районів області.	14	2	4		8				
Тема 9. Проблеми захисту рекреаційних ресурсів. Загальна екологічна ситуація у регіоні. Екологічний стан Чорного моря.	12	2	2		8				
Тема 10. Природно-заповідний фонд Одещини.	8	2	2		4				

Характеристика об'єктів природно заповідного фонду Одещини.									
Тема 11. Місто Одеса – туристичний центр. Культурно-історичні та інфраструктурні туристичні ресурси міста.	14	2	4		8				
Тема 12. Місце одеського регіону в рекреаційно-туристичному комплексі України та світловому туризмі.	12	2	2		8				
Разом за змістовим модулем 2	80	14	18		48				
Усього годин	120	24	24		72				

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Семінарські заняття не передбачені	
2.		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Рекреаційні та туристичні ресурси: поняття «Рекреаційні ресурси» «Туристичні ресурси». Відмінності та загальні риси цих понять.	2
2.	Туристичні ресурси адміністративних районів. Зібрати та опрацювати статистичні дані, необхідні для характеристики туристичних ресурсів адміністративного району.	2
3.	Туристична діяльність. Проаналізувати статистичні данні що до розвитку туристичної діяльності на території окремих адміністративних районів та окремо м. Одеса.	2
4.	Загальна рекреаційно-туристична характеристика за адміністративними районами (на вибір). Скласти характеристику адміністративного району за туристичними ресурсами та рекреаційно-туристичною діяльністю.	2
5.	Напрямки, форми, методи та завдання краєзнавчих досліджень території області.	2
6.	Природні умови та ландшафти регіону які формують рекреаційно-туристичні ресурси.	2
7.	Характеристика рекреаційних районів Одещини.	2

	Визначення особливостей окремих рекреаційних районів області.	
8.	Проблеми захисту рекреаційних ресурсів. Загальна екологічна ситуація у регіоні. Екологічний стан Чорного моря.	2
9.	Природно-заповідний фонд Одещини. Характеристика об'єктів природно заповідного фонду Одещини.	2
10.	Місто Одеса – туристичний центр. Культурно-історичні та інфраструктурні туристичні ресурси міста.	2
11.	Характеристика рекреаційних районів Одещини. Визначення особливостей окремих рекреаційних районів області.	2
12.	Місце Одеського регіону в рекреаційно-туристичному комплексі України та світловому туризмі.	2
	Разом	24

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Семінар – бесіда з наступних питань: історичні етапи розвитку рекреації та туризму. Роль та місце рекреаційної географії та туризму в системі наук. Підходи щодо вивчення просторових закономірностей до розміщення рекреаційної діяльності. Цільові настанови соціально-географічних досліджень рекреаційного (туристичного господарства) на рівні окремих регіонів та рекреаційних центрів. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4
2.	Семінар – запитань і відповідей: Поняття рекреаційні та туристичні ресурси. Визначення об'єкту та предмету. Структура туристичних ресурсів. Підстави для виникнення окремих видів туризму. Підходи для оцінювання рекреаційних та туристичних ресурсів. Проблемні питання що до вивчення туристичних ресурсів. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4
3.	Семінар – розгорнута бесіда: історія виникнення краєзнавства. Сутність та теоретико-методологічні основи краєзнавства.	4

	<p>Краєзнавство як педагогічна наука. Краєзнавство як географічна наука. Видатні вчені які займались питаннями краєзнавства. Розмежування понять національне краєзнавство та краєзнавство.</p> <p>1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.</p>	
4.	<p>Семінар – запитань і відповідей: визначення об'єкту та предмету туристичного краєзнавства. Визначення ролі краєзнавства для розвитку туристичної діяльності. Місце туристичного краєзнавства в системі національного краєзнавства.</p> <p>Основні задачі туристичного краєзнавства на сучасному етапі. Функції і методи дослідження. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.</p>	4
5.	<p>Семінар – розгорнута бесіда: особливості геологічної будов. Головні форми рельєфу території Одещини. Особливості клімату які сприятимуть розвитку рекреації та туризму. Особливості ґрунтового покриву, рослинного та тваринного світу які обумовлюють специфічні умови для розвитку господарства та визначають етнографічні особливості регіону.</p> <p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.</p>	4
6.	<p>Підготовка індивідуальних завдань з питань: роль та місце рекреаційного господарства в економіці регіону. Рекреаційно-ресурсний потенціал регіону. Санаторно-курортні заклади та оздоровчі заклади Одещини. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.</p>	4
7.	<p>Підготовка до практичної роботи: Рекреаційні райони Одещини. Характеристика рекреаційних районів Одещини. Визначення особливостей окремих рекреаційних районів області.</p> <p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.</p>	4
8.	<p>Семінар – розгорнута бесіда: загальна екологічна ситуація в регіоні (забруднення атмосферного повітря, забруднення водних об'єктів, земельні ресурси та основні проблеми їх використання й охорони, проблеми захисту рекреаційних ресурсів, охорона лісових ресурсів охорона та відтворення тваринного світу).</p> <p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури</p>	4

	для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.	
9.	Семінар – бесіда: Екологічна мережа Одещини.землі та території що входять до екологічної мережі. Об'єкти продно-заповідного фонду Одещини. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до практичної роботи.	4
10.	Семінар – бесіда: Охорона лісових ресурсів регіону. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до практичної роботи.	4
11.	Семінар – бесіда: Водні об'єкти Одещини. Забруднення водних об'єктів. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до практичної роботи.	4
12.	Семінар – розгорнута бесіда: пам'ятки археології. Архітектурно-містобудівна спадщина. Етнографічні ресурси. Релігійні пам'ятки. Музеї заклади культури та мистецтва. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.	4
13.	Підготовка індивідуального завдання: зібрати та опрацювати статистичні дані, необхідні для характеристики туристичних ресурсів адміністративного району (на вибір студента). 1. Опрацювання рекомендованої літератури для розрахунків. 2. Самотестування у вигляді письмової роботи.	4
14.	Підготовка індивідуального завдання: Проаналізувати статистичні данні що до розвитку туристичної діяльності на території окремих адміністративних районів та окремо м. Одеса. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для розрахунків. 2. Самотестування у вигляді письмової роботи.	4
15	Підготовка індивідуального завдання: Проаналізувати Земельно-господарський устрій міста та сучасну функціонально – планувальну структуру. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для розрахунків. 2. Самотестування у вигляді письмової роботи. 3. Підготовка презентацій.	4
16.	Підготовка індивідуального завдання: Скласти характеристику туристичних ресурсів адміністративного району (на вибір студента) 1. Опрацювання рекомендованої літератури для розрахунків. 2. Самотестування у вигляді письмової роботи. 3. Підготовка презентацій.	4
17.	Семінар - розгорнута бесіда на тему «Місце одеського регіону в рекреацій йно-туристичному комплексі України.	4

	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.	
18.	Семинар бесіда «Роль Одеського регіону в міжнародному світовому туризмі» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка презентацій.	4
	Разом	72

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- [4] – курсова робота, тощо.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням картографічного та наочного матеріалу, практичні заняття, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи, робота в бібліотеці та Інтернеті.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні - демонстрація, ілюстрація; семінарські-дискусійні заняття тощо.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного та підсумкового тестування. Поточне оцінювання, тестування, оцінка за індивідуальну науково-дослідну роботу, іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання

	<p>додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p>	<p>завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.</p>
Добре	<p>достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p>	<p>правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно	<p>володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p>	<p>може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p>
Незадовільно з можливістю повторного складання	<p>володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки</p>	<p>недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.</p>
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<p>не володіє навчальним матеріалом</p>	<p>виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача</p>

11. Питання для підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте внесок українських учених у формування теорії національного краєзнавства.
2. Розкрийте об'єкт і предмет туристичного краєзнавства.
3. Назвіть основні завдання туристичного краєзнавства на сучасному етапі.
4. Які Ви знаєте функції краєзнавства?
5. Опишіть основні методи туристсько-краєзнавчих досліджень.
6. Які види діяльності на сучасному етапі включають в індустрію туризму.
7. Які фактори є генеруючими суспільні потреби в туризмі.
8. Назвіть фактори, що реалізують рекреаційні потреби в туризмі.
9. Які фактори є стримуючими розвиток туризму в певному регіоні.
10. Що включає в себе рекреаційно-туристичний комплекс.
11. Назвіть туристично-рекреаційні ресурси, які належать до природних. Які з них мають визначальний вплив на розвиток туристично-рекреаційної діяльності в регіоні?
12. Які виділяють природно-кліматичні класи комфортності? Наведіть приклади.
13. Назвіть громадські туристичні ресурси. Які з них найбільш задіяні в туристично-рекреаційної діяльності?
14. Які туристичні ресурси називаються подійними? Які виділяють подієві туристичні ресурси за тематикою? Наведіть приклади.
15. Дайте визначення понять «туристичні» та «рекреаційні» ресурси?
16. Розкрийте сутність поняття «туристсько-рекреаційний потенціал» території.
17. Назвіть складові туристично-рекреаційного потенціалу регіону.
18. Назвіть кількісні та якісні характеристики туристично-рекреаційних ресурсів.
19. Розкрийте сутність психолого-естетичної, технологічної, фінансової, медико-біологічної, кадастрової та бальної оцінки туристично-рекреаційних ресурсів.
20. Назвіть особливості географічного положення Одеської області. Як це сприяє розвитку туризму.
21. Назвіть основні річки на території області. Яку роль вони відіграють у розвитку рекреації в області.
22. Які об'єкти природно-заповідного фонду визначають на території області. З якими видами ресурсів вони пов'язані.
23. Назвіть основні віхи формування території Одеської області. З якими історичними подіями вони пов'язані.
24. Назвіть головні пам'ятки архітектури в межах міста Одеса.
25. Назвіть основні природно-рекреаційні види ресурсів на території Одеської області.
26. Назвіть основні види рекреаційної діяльності на території області.
27. На базі яких рекреаційних районів сформувався рекреаційний комплекс Одещини.
28. Визначте особливості туристичних потоків в межах області.
29. Визначте основні види туризму які отримали розвиток в Одеській області.
30. Визначте основні негативні моменти, які заважають розвитку рекреаційно-туристичного комплексу регіону.

31. Назвіть об'єкти природно-заповідного фонду на території Одещини. З яким видом ресурсів вони пов'язані?
32. Дайте порівняльну характеристику туристичних ресурсів Одещини: північ - південь; захід – схід.
33. Дайте характеристику населення області. Порівняйте з загальними показниками по Україні.
34. Населення Одеської області: динаміка чисельності, територіальні відмінності.
35. Національний склад населення Одеської області. Географічні відмінності.
36. Розселення населення Одеської області. Особливості міського і сільського розселення.
37. Міста Одеської області. Історико - географічні особливості розвитку. Сучасні проблеми.
38. Назвіть туристко-рекреаційні ресурси, які відносять до природних. Які з них мають визначальний вплив на розвиток туристично-рекреаційної діяльності в регіоні.
39. Дайте характеристику національному складу населення Одещини.
40. Дайте характеристику водним об'єктам Одещини.
41. Курортні райони Одещини склад та особливості формування.
42. Лимани Одеської області як об'єкти рекреації.
43. Фізико географічне районування Одещини.
44. Розміщення закладів санаторно-курортного господарства Одещини.
45. Чорне море особливості використання в рекреаційних цілях, екологічний стан.
46. Природно-ресурсний потенціал Одеської області.
47. Чинники та особливості розміщення і розвитку транспорту Одещини.
48. Одеса – центр туризму.
49. Білгород-дністровський – центр туризму.
50. Вилкове - – центр туризму.
51. Одеса – морські ворота України. Економіко-географічний аспект дослідження.
52. Характеризуйте основні природно-рекреаційні види ресурсів на території Одеської області.
53. Головні види рекреаційної діяльності в Одеській області. На базі яких ресурсів вони формуються?
54. Поняття рекреаційних комплексів. Дайте характеристику таких комплексів на території Одещини.
55. Дайте характеристику туристичних потоків що склалися в межах області. Головні види туризму що забезпечують ці потоки.
56. Особливості курортів Одещини. Характеризуйте ресурси на тлі яких сформувались курорти Одещини.
57. Релігійний туризм в Одеській області.
58. Особливості спортивного туризму Одещини.
59. Характеризуйте сучасний стан круїзного туризму.

60. Визначте головні негативні моменти які впливають на розвиток туризму (в межах України – взагалі та в межах Одещини). Дайте характеристику цим моментам.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для іспиту

Поточний контроль											Індивідуальне самостійне завдання	Підсумко вий конт роль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11				T12
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
25					35						1-10	10	100	
Контрольна робота за змістовним модулем 1-10					Контрольна робота за змістовним модулем 1-10									

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання завдань із самостійної роботи.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби навчання, програмне забезпечення.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Баженов Л.В., Бондаренко Г.В., Голубко В.Є. Основи краєзнавства: підруч. для студ. закладів вищ. Освіти. НАН України, Національна спілка краєзнавців України; за ред. О.П. Реєнта; вид.2-ге. Київ, 2021. 376 с.
2. Берест Р., Безручко Л. Туристичне краєзнавство: текст лекцій для студентів ВНЗ турист. Профілю. М-во освіти і науки України, Львів. ін-т економіки і туризму. Львів: Галицька видавн. спілка, 2015. 312 с.
3. Гукалова І.В. Мальчикова Д.С. Вступ до фаху: географія і суспільство. Навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 268 с.
4. Голубко В.Є., Середяк А.В., Генєга Р.Я. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень : курс лекцій. Ч. 2. МОНМС України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2011. 305 с.
5. Домбровська С.М. Опорний конспект лекцій з курсу «Краєзнавство, країнознавство та географія туризму» для студентів всіх форм навчання на пряму підготовки 242 «Туризм». Харків: НУЦЗУ, 2019. 318 с.
6. Кузьма-Качур М. І., Горват М. В. Основи краєзнавства: навч. посібн. Київ: Видавництво Ліра, 2017. 256 с.
7. Лісовський С.А., Марушевський Г.Б., Павличенко П.Г., Руденко Л.Г., Тимочко Т.В. Проект доповіді України до конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку «Ріо + 20» – К.: Центр екологічної освіти та інформації. 2012. 60 с.
8. Основи краєзнавства : підруч. для студентів ВНЗ / [О. П. Реєнт та ін.] ; за заг. ред. О. П. Реєнта ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Нац. спілка краєзнавців України. Харків : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 275 с.
9. Шаблій О.І Суспільна географія : [вибр. пр.] : у 2 кн. Кн. 2 : Проблеми українознавства і краєзнавства. М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ, 2015. 706 с.
10. Шашеро А.М. Туристичне краєзнавство Одещини. Одеський туристичний регіон: учбово-методичний посібник. Одеса: Бондаренко М.А., 2019. 194 с.

Додаткова література

1. Бенедюк В.В. Технології застосування краєзнавчого принципу при вивченні географії у 6 класі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. [редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2015. Вип. 41 (94). С. 407 – 414.
2. Демідієнко О.Я., Іонова О.М., Кузнєцова В.І. Основи краєзнавства. К., 2001. 230 с.
3. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: Наук. Збірник. – К.: Академія, 2003.
4. Костиця М.Ю. Українське географічне краєзнавство: теорія, історія, постаті, практика. - Житомир: Косенко, 2006. 444 с.
5. Лісовський С.А. Суспільство і природа: баланс інтересів на теренах України». Інститут географії НАН України. К., 2009. 300 с.

6. Олішевська Ю. А. Шкільне географічне краєзнавство. Навчальний посібник. К.: «ФО-П Кравченко». 2020. 175 с.
7. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посіб. За ред. проф. Ф.Д. Заставного. К.: Знання, 2006.
8. Топчієв О. Г. Територія: сучасний зміст поняття; функції; ресурсний потенціал. Український географічний журнал. 2010. № 4 (72). С. 3-9.
9. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. За ред. В. А. Смолія. К.: Вища школа, 2002.
10. Шищенко П., Муніч Н. Географічне краєзнавство: зміст, понятійно-термінологічний апарат, місце в географічній освіті. Історія укр. геогр. Спец. випуск: Краєзнавство. 2001. – Вип. 4. С. 6-8

15. Електронні інформаційні ресурси

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet джерела:

1. Офіційний портал Верховної ради (нормативно-правові акти).
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
2. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Державної туристичної Адміністрації. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>
4. Світовий банк в Україні. URL: <http://www.worldbank.org.ua/>
5. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у раді (методичній комісії) факультету (навчального закладу), підписується завідувачем, головою ради (методичної комісії), затверджується проректором вищого навчального закладу.